

Karar Sayısı : 2016/8844

25/4/2016 tarihli ve 6707 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan ekli “Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşme”nin ilişik çekince ve beyanlarla onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 5/5/2016 tarihli ve 10848877 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 9/5/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Ahmet DAVUTOĞLU

Başbakan

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

Y. AKDOĞAN

Başbakan Yardımcısı

Y. T. TÜRKES

Başbakan Yardımcısı

L. ELVAN

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

S. RAMAZANOĞLU

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

V. BOZKIR

Avrupa Birliği Bakanı

F. İŞİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

S. SOYLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. G. SARI

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. ÜNAL

Dışişleri Bakanı V.

M. ELİTAŞ

Ekonomi Bakanı

B. ALBAYRAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

E. ALA

İçişleri Bakanı

C. YILMAZ

Kalkınma Bakanı

M. ÜNAL

Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

N. AVCI

Milli Eğitim Bakanı

İ. YILMAZ

Milli Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

HCCH

HAGUE CONFERENCE ON
PRIVATE INTERNATIONAL LAW
CONFÉRENCE DE LA HAYE
DE DROIT INTERNATIONAL PRIVÉ

**34. VELAYET SORUMLULUĞU VE
ÇOCUKLARIN KORUNMASI HAKKINDA
TEDBİRLER YÖNÜNDEN YETKİ,
UYGULANACAK HUKUK, TANIMA, TENFİZ
VE İŞBİRLİĞİNE DAİR SÖZLEŞME¹**

(19 Ekim 1996 tarihinde imzalanmıştır)

Bu Sözleşme'yi imzalayan Devletler,

Uluslararası durumlarda çocukların korunmasının iyileştirilmesine olan ihtiyacı göz önünde bulundurarak;

Çocukların korunması hakkında tedbirlere ilişkin yetki, uygulanacak hukuk, tanıma ve tenfizini

uygulanması açısından yasal sistemleri arasındaki çatışmaları önlemeyi arzularak,

Çocukların korunmasına ilişkin uluslararası işbirliğinin önemini anımsayarak;

Çocukların üstün yararının öncelikli olarak göz önünde bulundurulacağını tevit ederek.

5 Ekim 1961 tarihli Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak

Yasaya İlişkin Sözleşme'nin gözden geçirilmesine ihtiyaç duyulduğunu belirterek,

20 Kasım 1989 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni göz önüne almak

suretiyle bahsedilen hususlar doğrultusunda ortak hükümler oluşturmak arzusuyla,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

BÖLÜM I – SÖZLEŞME'NİN KAPSAMI

Madde 1

- (1) Bu Sözleşme'nin amaçları şunlardır:
 - a) Makamları, çocuğun kişiliğinin veya malvarlığının korunmasına yönelik tedbirleri almaya yetkili olan Devleti belirlemek;
 - b) Yetkilerini kullanırken söz konusu makamlar tarafından uygulanacak hukuku belirlemek;
 - c) Velayet sorumluluğuna ilişkin olarak uygulanacak hukuku belirlemek;
 - d) Tüm Akit Devletlerde bu tür koruma tedbirlerinin tanınması ve tenfizini sağlamak;
 - e) Akit Devletlerin makamları arasında, Bu Sözleşme'nin amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olabilecek işbirliğini oluşturmak.
- (2) Bu Sözleşme'nin amaçları doğrultusunda, "velayet sorumluluğu" terimi, ebeveyn otoritesini veya çocuğun kişiliği veya mallarına ilişkin olarak ebeveynlerin, vasilerin veya diğer yasal temsilcilerin haklarını, güçlerini ve sorumluluklarını belirleyen herhangi bir benzer otorite ilişkisini içerir.

Madde 2

Bu Sözleşme, çocuklara, doğdukları andan 18 yaşına gelene kadar uygulanır.

Madde 3

1. maddede belirtilen tedbirler özellikle şu hususlara yönelik olabilir:

- a) velayet sorumluluğunun niteliği, kullanımı, sonlandırılması veya kısıtlanmasının yanı sıra başkasına devri;

¹ Bu Sözleşme'ye, ilgili dokümanlar da dahil olmak üzere, "Sözleşmeler" başlığı altında Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı (www.hcch.net) internet sitesinden ulaşılabilir. Sözleşme'nin geçmişi için, bkz Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı, *On Sekizinci Oturum Tutanaqları* (1996), Cilt II, *Çocukların Korunması* (s. 615).

- b) çocuğun kişiliğinin korunmasına yönelik haklar dâhil olmak üzere velayet hakkı ve özellikle çocuğun yerleşim yerini belirleme hakkı yanı sıra, çocuğun belirli bir zaman dilimi için mutad meskeninden başka bir yere götürülmesi hakkını da içeren erişim hakları;
- c) vasilik, kayımlık ve benzer kurumlar;
- d) çocuğun kişiliğini ve mallarını koruması altına alan, çocuğu temsil eden veya çocuğa yardımcı olan kişi ya da kurumun belirlenmesi ve söz konusu kişi ya da kurumun işlevleri;
- e) çocuğun koruyucu aile yanına veya bir bakım kurumuna yerleştirilmesi ya da bakımının kafala (sponsorluk) veya benzer bir kurum tarafından sağlanması;
- f) çocuğun, koruması altında bulunduğu kişi tarafından yerine getirilen bakımının, yetkili kamu kurumunca denetlenmesi;
- g) çocuğun mallarının idaresi, korunması veya elden çıkarılması.

Madde 4

Sözleşme, aşağıdaki hususlarda uygulama alanı bulmaz;

- a) ebeveyn-çocuk ilişkisinin kurulması veya böyle bir ilişkiye itiraz edilmesi;
- b) evlat edinme kararları, evlat edinmeye hazırlık niteliğindeki tedbirler veya evlat edinmenin iptali veya feshi
- c) çocuğun adı ve önadları;
- d) serbest bırakma;
- e) nafaka yükümlülükleri;
- f) vakıf veya tereke;
- g) sosyal güvenlik;
- h) eğitim ve sağlık konularındaki genel nitelikli kamu tedbirleri;
- ı) çocuklar tarafından işlenen cezai suçlar sonucu alınan tedbirler;
- j) iltica hakkı ve göç konularındaki kararlar.

BÖLÜM II – YETKİ

Madde 5

- (1) Çocuğun mutad meskeni olan Akit Devletin adli veya idari makamları, çocuğun kişiliğinin veya mallarının korunmasına yönelik tedbirleri almaya yetkilidir.
- (2) 7. Madde uyarınca, çocuğun mutad meskeninin diğer bir Akit Devlete alınması durumunda, yeni mutad meskenin bulunduğu Devletin makamları yetkili olur.

Madde 6

- (1) Mülteci çocuklar ve ülkelerinde meydana gelen karışıklıklar yüzünden yerlerinden edilmiş çocuklar için, söz konusu çocukların topraklarında bulunduğu Akit Devletin makamları 5. maddenin 1. fıkrasında belirtilen yetkiye sahip olur.
- (2) Önceki fıkranın hükümleri mutad meskenleri belirlenememiş olan çocuklar için de uygulama alanı bulur.

Madde 7

- (1) Çocuğun haksız bir şekilde yerinin değiştirilmesi veya alıkonulması durumunda, yeri değiştirilmeden veya alıkonulmadan hemen önce mutad meskeninin bulunduğu Akit Devletin makamları, çocuk bir başka Devlette mutad mesken edinene kadar yetkilerini ellerinde bulundurur, ve
 - a) Velayet hakkı bulunan her kişi, kurum veya diğer kuruluş yerinin değiştirilmesi ya da alıkonulmasına rıza gösterir; veya
 - b) Velayet hakkı olan kişi, kurum veya başka bir organın çocuğun nerede olduğuna ilişkin bir bilgisi olduğunda veya olması gerektiikten sonra çocuk en az bir yıl süreyle diğer Devlette ikamet etmiştir, bu süre zarfında hiçbir iade talebi beklemede olmamış ve çocuk yeni bir muhite yerleşmiştir.
- (2) Çocuğun yerinin değiştirilmesi veya alıkonulması aşağıdaki durumlarda haksızdır;
 - a) Çocuğun yerinden alınmadan veya tutulmadan hemen önce mutad meskeninin bulunduğu Akit Devletin kanunları uyarınca münferiden veya müştereken bir kişiye, kuruluşa veya başka bir organa verilen velayet hakkı ihlal edildiğinde; ve
 - b) Bu hakların yerinden alınma veya tutulma sırasında münferiden veya müştereken gerçekten kullanılması veya yerinden alınma veya tutulma için bu şekilde gerçekleştirilebilmesi.Yukarıdaki a fıkrasında bahsedilen velayet hakları özellikle kanun hükmünden veya adli veya idari bir karardan ve yahut söz konusu Devletin kanunlarına göre hukuksal sonuç

doğuran bir anlaşmadan kaynaklanabilir.

- (3) 1. fıkrada belirtilen makamlar yargı yetkisine sahip oldukları sürece, çocuğun götürüldüğü veya alıkonulduğu Akit Devlet makamları 11. madde uyarınca yalnızca çocuğun kişiliği veya mallarının korunması için gerekli olan acil tedbirleri alabilir.

Madde 8

- (1) İstisnai olarak, 5. veya 6. madde uyarınca yargı yetkisine sahip Akit Devletin makamının, çocuğun çıkarlarını en iyi şekilde değerlendirmek üzere diğer Akit Devletin makamının belirli bir davada bulunmasının daha iyi olacağını düşünmesi halinde,
- ya diğer makamın doğrudan veya Devletin Merkezî Makamının yardımıyla gerekli gördüğü koruma önlemlerini almak üzere kendini yetkili saymasını talep edebilir ya da
 - durumun değerlendirilmesini erteler ve tarafları, diğer Devletin makamı önünde bu tür bir talebi sunmaya davet edebilir.
- (2) Makamlarına bir önceki fıkrada belirtildiği şekilde başvurulabilen Akit Devletler şunlardır;
- a) çocuğun vatandaşı olduğu Devlet,
 - b) çocuğun mallarının bulunduğu Devlet,
 - c) çocuğun ebevcynlerinin boşanma veya yasal olarak ayrılması veya evliliklerinin iptali için yapılan başvuruyu makamlarının üstlendiği Devlet,
 - d) çocuğun önemli irtibatının bulunduğu Devlettir.
- (3) İlgili makamlar görüş alışverişine geçebilir.
- (4) 1. fıkrada belirtilen makam, çocuğun üstün yararına olduğunu düşünürse 5. veya 6. madde uyarınca yetkili olan makamın yerine yetkiyi üstlenebilir.

Madde 9

- (1) 8. maddenin 2. fıkrasında belirtilen Akit Devletin makamları çocuğun çıkarlarını en iyi şekilde değerlendirmek üzere belirli bir davada bulunmalarının daha iyi olacağını düşünüyorsa,
- ya çocuğun mutak meskeninin bulunduğu Akit Devletin yetkili makamından doğrudan veya Devletin Merkezî Makamının yardımıyla gerekli gördüğü koruma önlemlerini almak üzere yetkilendirilmeyi talep edebilir veya
 - Tarafları, çocuğun mutak meskeninin bulunduğu Akit Devletin makamı önünde bu tür bir talebi sunmaya davet edebilir.
- (2) İlgili makamlar görüş alışverişine geçebilir.
- (3) Talepte bulunan makam, yalnızca Akit Devletin makamının talebi kabul etmesi halinde, çocuğun mutak meskeninin bulunduğu Akit Devletin makamı yerine yetkili olabilir.

Madde 10

- (1) 5. ve 9. maddelere hâlel getirmeksizin, diğer Akit Devlette mutak meskeni bulunan çocuğun ebevcynlerinin boşanması veya yasal olarak ayrılması için yapılan başvuruya ilişkin karar vermek üzere yargılamayı gerçekleştiren Akit Devletin makamları, Devletin hukuku bu şekilde öngörüyorsa,
- a) yargısal işlemlerin başladığı zaman ebevcynlerinden birinin o Devlette mutak meskeninin bulunması ve birinin çocuğun velayet sorumluluğuna sahip olması ve
 - b) söz konusu makamların bu tür önlemler almasına yönelik yargının, ebevcynler ile çocuğun velayet sorumluluğuna sahip olan diğer kişi tarafından kabul edilmesi ve çocuğun üstün yararına olması halinde, çocuğun kişiliğinin ya da mallarının korunmasına yönelik önlemler alabilir.
- (2) Çocuğun korunmasına yönelik önlemleri almak üzere 1. fıkraya uyarınca tanımlanmış yetki, boşanma, yasal ayrılık veya evliliğin iptali başvurusunu kabul eden veya reddeden karar nihaleştiği zaman veya yargısal işlemler başka sebepten ötürü sona erdiği zaman sona erer.

Madde 11

- (1) Tüm acil durumlarda çocuğun veya çocuğa ait malların topraklarında bulunduğu herhangi Akit Devletin makamları her türlü gerekli koruma önlemlerini alma yetkisine sahiptir.
- (2) Akit Devlette mutut meskeni bulunan çocuğa ilişkin olarak önceki fıkra uyarınca alınan önlemler, 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yargı yetkisine sahip makamlar durumun gerektirdiği önlemleri alır almaz sona erer.
- (3) Akit Olmayan Devlette mutut meskeni bulunan çocuğa ilişkin olarak 1. fıkra uyarınca alınan önlemler, durumun gerektirdiği ve makamlar tarafından alınan önlemler söz konusu Akit Devlette tanınır tanınmaz her bir Akit Devlette sona erer.

Madde 12

- (1) 7. maddeye tabi olarak ülkesinde çocuğun veya çocuğa ait malların bulunduğu Akit Devletin makamları, söz konusu Devlet ile sınırlı olmak üzere yerel etkiye sahip olan çocuğun kişiliği ya da mallarının korunması için geçici nitelikte önlemlerin alınması için yargı yetkisine sahiptir; böylece bu tür önlemler, 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yargı yetkisine sahip olan makamlar tarafından hâlihazırda alınmış olan önlemlerle uyumsuz olmaz.
- (2) Akit Devlette mutut meskeni bulunan çocuğa ilişkin olarak önceki fıkra uyarınca alınan önlemler, 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yetki sahibi olan makamlar durumun gerektirebileceği koruma önlemlerine ilişkin kararı alır almaz sona erer.
- (3) Akit Olmayan Devlette mutut meskeni bulunan çocuğa ilişkin olarak 1. fıkra uyarınca alınan önlemler, durumun gerektirdiği ve diğer Akit Devletin makamları tarafından alınan önlemler söz konusu Akit Devlette tanınır tanınmaz önlemlerin alındığı Akit Devlette sona erer.

Madde 13

- (1) Çocuğun kişiliğinin ve mallarının korunmasına ilişkin önlemler almak üzere 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yetki sahibi olan Akit Tarafın makamları, işlemlerin başladığı zaman talep esnasında 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yargı yetkisine sahip diğer Akit Devletin makamları uygun gelen önlemleri talep etmiş ve bu talepler incelenmekteyse, bu yargı yetkisini kullanmaktan kaçınmalıdır.
- (2) Önceden önlem talebinde bulunulan makamların yargı yetkisini reddetmesi halinde önceki fıkranın hükümleri uygulanmaz.

Madde 14

Sözleşme uyarına yetki sahibi olan makamlar alınan önlemleri değiştirmedeği, yenilemediği veya sonlandırmadığı sürece koşullardaki değişiklik yetkinin dayanağını ortadan kaldırırsa bile 5. ve 10. maddeler arasındaki maddelerin uygulanmasında alınan önlemler, kendi koşullarına göre yürürlükte kalır.

BÖLÜM III – UYGULANACAK HUKUK

Madde 15

- (1) Akit Devletlerin makamları II. Bölümün hükümleri uyarınca yetkilerini kullanırken kendi hukuklarını uygulurlar.
- (2) Bununla birlikte, çocuğun kişiliğinin ya da mallarının korunması gerektirdiği ölçüde

istisnai olarak, duruma ilişkin somut bağlantısı bulunan diğer Devletin hukuku uygulanabilir veya dikkate alınabilir.

- (3) Çocuğun mutat meskeninin bulunduğu Akit Devletin değişmesi halinde değişimden itibaren diğer Devletin hukuku, önceki mutat meskenin bulunduğu Devlette alınan önlemlerin uygulanmasına ilişkin koşullar için geçerli olur.

Madde 16

- (1) Velayet sorumluluğunun, adli veya idari makamın müdahalesi olmaksızın, kanun gereğince verilmesi ya da sona ermesi, çocuğun mutat meskeninin bulunduğu ülke hukukuna tabi olur.
- (2) Velayet sorumluluğunun, adli veya idari makamın müdahalesi olmaksızın, bir anlaşma veya tek taraflı işlem ile verilmesi ya da sona ermesi, anlaşma ya da tek taraflı işlemin yürürlüğe girdiği sırada çocuğun mutat meskeninin bulunduğu ülke hukukuna tabi olur.
- (3) Çocuğun mutat meskeninin bulunduğu Devletin hukuku uyarınca mevcut olan velayet sorumluluğu, mutat meskenin bulunduğu yerin diğer Devlet olarak değişmesinden sonra da varlığını devam ettirir.
- (4) Çocuğun mutat meskeninin değişmesi halinde, kanun gereğince velayet sorumluluğunun hâlihazırda bu tür bir sorumluluğu bulunmayan bir şahsa verilmesi, yeni mutat meskenin bulunduğu ülke hukukuna tabi olur.

Madde 17

Velayet sorumluluğunun uygulanması, çocuğun mutat meskeninin bulunduğu Devletin hukukuna tâbidir. Çocuğun mutat meskeninin değişmesi halinde, velayet sorumluluğu, yeni mutat meskenin bulunduğu Devletin hukukuna tâbi olur.

Madde 18

Bu Sözleşme uyarınca alınan önlemlerle, 16. maddede belirtilen velayet sorumluluğu sonlandırılabilir veya uygulama koşulları değiştirilebilir.

Madde 19

- (1) Üçüncü şahıs ile işlemin gerçekleştiği Devletin hukuku uyarınca çocuğun yasal temsilcisi olmaya hak kazanan diğer kişi arasında yürürlüğe giren işlemin geçerliliğine itiraz edilemez, ve üçüncü şahıs, diğer kişinin yalnızca velayet sorumluluğunun sonraki hukuk ile yerine getirildiğini bilmediği veya bilmesi gerekmediği sürece bu Bölümün hükümlerince düzenlenen hukuk uyarınca çocuğun yasal temsilcisi olarak hareket etmeye hak kazanmadığı gerekçesiyle sorumlu tutulamaz.
- (2) Önceki fıkra, işlemin yalnızca aynı Devletin ülkesinde bulunan şahıslar arasında yapılmış olması halinde uygulanır.

Madde 20

Bu Bölümün hükümleri, bu hükümlerce düzenlenen hukukun Akit Olmayan Devletin hukuku olması durumunda dahi uygulanır.

Madde 21

- (1) Bu Bölümdeki “hukuk” terimi, hukukun seçimine yönelik kuralların dışında bir Devlette yürürlükte olan hukuk anlamına gelir.

- (2) Bununla birlikte, 16. maddeye göre uygulanabilir hukukun Akit Olmayan Devletin hukuku olması ve söz konusu Devletin hukuk kuralları seçiminin, kendi hukukunu uygulayacak diğer Akit Olmayan Devletin hukukunu düzenlemesi halinde sonraki Devletin hukuku uygulanır. Diğer Akit Olmayan Devlet kendi hukukunu uygulamazsa, uygulanabilir hukuk 16. madde uyarınca belirlenendir.

Madde 22

Bu Bölümün hükümlerince düzenlenen hukukun uygulanması, çocuğun üstün yararı dikkate alınarak yalnızca kamu düzenine açıkça aykırı olması halinde reddedilebilir.

BÖLÜM IV – TANIMA VE TENFİZ

Madde 23

- (1) Akit Devletin makamlarınca alınan önlemler, diğer tüm Akit Devletlerdeki kanun gereğince tanınır.
- (2) Bununla birlikte tanıma aşağıdaki hallerde reddedilebilir –
- a) önlemin, yargı yetkisi II. Bölümde belirtilen gerekçelerden birine dayanmayan makam tarafından alınması halinde;
 - b) önlemin, acil durum haricinde, adli veya idari yargısal işlem bağlamında çocuğun dinlenilmesine fırsat verilmeksizin talep edilen Devletin temel usul ilkelerini ihlal edecek şekilde alınması halinde;
 - c) acil durum haricinde, böyle bir önlemin şahsın dinlenilmesine fırsat verilmeksizin alınması halinde, önlemin velayet sorumluluğunu ihlal ettiğini ileri süren herhangi bir şahsın talebi üzerine;
 - d) çocuğun üstün yararı göz önünde bulundurularak böyle bir tanımanın talep edilen Devletin kamu düzenine açıkça aykırı olması halinde;
 - e) söz konusu önlemin, sonradan alınan önlemin talepte bulunulan Devlette tanıma için gereklilikleri yerine getirmesi durumunda, çocuğun mutad meskeninin bulunduğu Akit Olmayan Devlette sonradan alınan önlem ile bağdaşmaması halinde;
 - f) 33. maddede belirtilen usule uygun olmaması halinde.

Madde 24

23. maddenin 1. fıkrasına halel getirmeksizin herhangi bir ilgili şahıs, Akit Devletin yetkili makamlarından diğer Akit Devlette alınan önlemin tanınması veya tanınmamasına ilişkin karar almalarını talep edebilir. Bu usul, talepte bulunulan Devletin hukuku uyarınca yerine getirilir.

Madde 25

Talepte bulunulan Devletin makamı, önlemin alındığı Devletin makamının yargı yetkisini dayandırdığı bulgulara bağlıdır.

Madde 26

- (1) Bir Akit Devlette alınan ve orada uygulanabilir önlemlerin başka bir Akit Devlette uygulanması gerekiyorsa, ilgili tarafın talebi üzerine sonraki Devletin hukukunda belirtilen usule uygun olarak diğer Devlette uygulanması amacıyla uygulanabilir olduğu

beyan edilir veya kaydedilir.

- (2) Her bir Akit Devlet tenfiz beyanı veya kaydına basit ve hızlı bir usul uygular.
- (3) Tenfiz bildirimini veya kaydı, yalnızca 23. maddenin 2. fıkrasında belirtilen gerekçelerin birinden ötürü reddedilebilir.

Madde 27

Önceki maddelerin uygulanmasında gerekli olduğu şekilde bu incelemeye halel getirmeksizin, alınan önlemin esasına ilişkin inceleme yapılmaz.

Madde 28

Akit Devletin birinde alınan ve uygulanabilir olduğu beyan edilen veya başka bir Akit Devlette uygulanması amacıyla kaydedilen önlemler, sonraki Devletin makamları tarafından alınmış gibi bu Devlette uygulanır. Çocuğun üstün yararı dikkate alınarak talepte bulunulan Devletin hukuku uyarınca bu hukukun belirlediği ölçüde uygulama gerçekleştirir.

BÖLÜM V – İŞBİRLİĞİ

Madde 29

- (1) Akit Devlet, Sözleşme'nin bu makamlara yüklediği görevleri yerine getirmek üzere Merkezi Makam belirler.
- (2) Federal Devletler, birden fazla hukuk sistemine sahip Devletler veya özerk bölgesel birimlere sahip Devletler birden fazla Merkezi Makam atayabilir ve bölgesel veya kişisel işlevlerinin boyutunu belirleyebilirler. Devlet, birden fazla Merkezi Makam atadığı durumlarda, Devlet içinde uygun Merkezi Makama iletilmesi için her türlü iletişimin kurulabileceği Merkezi Makamı belirler.

Madde 30

- (1) Merkezi Makamlar birbirleriyle işbirliği yaparlar ve Sözleşme'nin amaçlarını gerçekleştirmek üzere Devletlerindeki yetkili makamlar arasında işbirliğini teşvik ederler.
- (2) Sözleşme'nin uygulanması ile bağlantılı olarak, çocuğun korunmasına ilişkin Devletlerindeki mevcut hukuk kuralları ve hizmetler ile ilgili bilgi sağlamaya yönelik uygun adımlar atarlar.

Madde 31

Akit Devletin Merkezi Makamı doğrudan veya kamu makamları veya diğer organlar aracılığıyla aşağıdaki hususlara yönelik uygun adımları atar-

- a) Bu Bölüm ile 8. ve 9. maddelerde belirtilen yardım teklifinde bulunma ve iletişimi kolaylaştırma;
- b) Sözleşme'nin uygulandığı durumlarda arabuluculuk, uzlaşma veya benzer yollarla çocuğun kişiliğinin ve mallarının korunması için mutabık kalınan çözümleri kolaylaştırma;
- c) Diğer Akit Devletin yetkili makamının talebi üzerine, talepte bulunulan Devletin ülkesinde çocuğun bulunabileceği veya yardıma muhtaç olabileceği bilindiği durumlarda, çocuğun yerinin bulunması için yardım sağlama.

Madde 32

Çocuğun somut bağlantısının bulunduğu herhangi Akit Devletin diğer yetki makamı veya Merkezi Makamı tarafından destekleyici gerekçelerle yaptığı talep üzerine, çocuğun mutata meskeninin bulunduğu Akit Devletin Merkezi Makamı doğrudan veya devlet makamları veya diğer organlar aracılığıyla,

- a) çocuğun durumuna ilişkin rapor sunabilir;
- b) çocuğun kişiliği ya da mallarının korunması için önlem alınmasının gerekip gerekmediğine ilişkin bir değerlendirmenin yapılmasını kendi yetkili makamından talep edebilir.

Madde 33

- (1) 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yetki sahibi bir makamın çocuğun korucuyu aile yanına veya bir bakım kurumuna yerleştirilmesini düşünmesi veya bu bakım hükmünün *kafala* sistemi veya benzer kurum tarafından yerine getirilmesi ve bu yerleştirme veya bakım şartının diğer Akit Devlette gerçekleşmesi halinde, öncelikle diğer Devletin Merkezi Makamına veya diğer yetkili makamına danışır. Bu hususta önerilen yerleştirme veya bakım hükmüne ilişkin gerekçeler ile birlikte çocuğa ilişkin rapor iletir.
- (2) Çocuğun üstün yararı dikkate alınarak yalnızca talepte bulunulan Devletin Merkezi Makamının veya diğer yetkili makamının yerleştirme veya bakım hükmüne rıza göstermesi halinde yerleştirme veya bakım hükmüne ilişkin karar talep eden Devlette alınabilir.

Madde 34

- (1) Koruma önlemi alınması düşünüldüğü hallerde yetkili makamlar, çocuğun durumu gerektiriyor ise, söz konusu çocuğun korunmasına ilişkin bilgi sahibi olan başka bir Akit Devletin makamından bu bilgileri Sözleşme uyarınca talep edebilir.
- (2) Akit Devlet, 1. fıkra uyarınca yapılan talepleri yalnızca Merkezi Makamı aracılığıyla makamlarına iletmeğini bildirebilir.

Madde 35

- (1) Akit Devletin yetkili makamları diğer Akit Devletin makamlarından bu Sözleşme uyarınca koruma önlemlerinin uygulanmasına yönelik, özellikle düzenli olarak doğrudan temasların sürdürülmesi hakkının yanı sıra erişim haklarının etkin şekilde yürütülmesini güvence altına alınmasına yönelik yardım talebinde bulunabilir.
- (2) Çocuğun mutata meskeninin bulunmadığı Akit Devletin makamları, çocuğa erişim hakkını elde etmek veya sürdürmek isteyen ebeveynin talebi üzerine, bilgi veya delil toplayabilir ve söz konusu ebeveynin erişim hakkını yerine getirmesine ilişkin uygunluk ve erişimin hangi şartlar altında yerine getirileceğine ilişkin tespitte bulunabilir. 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yargı yetkisini kullanan makamın çocuğa erişime ilişkin uygulamayı belirlemek üzere kararını vermeden önce bu bilgi, delil ve tespiti kabul eder ve gözden geçirir.
- (3) 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yargı yetkisine sahip makam erişime ilişkin karar vermek için, özellikle çocuğun daha önceden mutata meskeninin bulunduğu Devlette verilen erişim haklarının kısıtlanması veya sona erdirilmesine dair bir uygulama göz önünde bulundurulduğu zaman, 2. fıkra uyarınca yapılan talebin sonucunu beklerken yargısal işlemleri erteleyebilir.
- (4) Bu maddede belirtilen hiçbir şey, 5. ve 10. maddeler arasındaki maddeler uyarınca yargı yetkisine sahip makamın 2. fıkra uyarınca yapılan talebin sonucunu beklerken geçici önlemler almasını engellemez.

Madde 36

Çocuğun ciddi bir tehlikeye maruz kaldığı her türlü durumda, çocuğun korunması için önlemlerin alındığı veya alınmasının görüldüğü Akit Devletin yetkili makamları, çocuğun yerleşim yerinin diğer Devlet olarak değiştiğine ve çocuğun başka bir Devlette bulunduğu ilişkin bilgilendirilmesi halinde, diğer Devletin makamlarını ilgili tehlike ve alınmış veya alınması görülmekte olan önlemler hakkında bilgilendirir.

Madde 37

Bir makamın bilgi talep etmesinin veya aktarmasının kendi kanaatince çocuğun kişiliğini ya da mallarını tehlikeye sokması veya çocuğun aile bireylerinden birine ciddi tehdit teşkil etmesi halinde, söz konusu makam bu Bölüm uyarınca hiçbir bilgi talep etmez veya aktarmaz.

Madde 38

- (1) Hizmetlerin sağlanması için makul düzeyde masrafların yüklenmesi olasılığına halel getirmeksizin, Akit Devletlerin Merkezi Makamları ile diğer devlet makamları bu Bölümün hükümlerinin uygulanmasında çıkan kendi masraflarını karşılarlar.
- (2) Herhangi bir Akit Devlet, bir veya daha fazla başka Akit Devletle masrafların paylaşımına ilişkin anlaşmalar yapabilir.

Madde 39

Herhangi bir Akit Devlet, bir veya daha fazla başka Akit Devletle karşılıklı ilişkilerinde bu Bölümün uygulanmasını iyileştirmek amacıyla anlaşmalar yapabilir. Böyle bir anlaşma imzalamış olan Devletler, bir örneğini Sözleşme'nin depoziterine iletirler.

BÖLÜM VI – GENEL HÜKÜMLER

Madde 40

- (1) Çocuğun mutlak meskeninin bulunduğu veya koruma önleminin alındığı Akit Devletin makamları, bu şahsın eylemde bulunmasına ilişkin hak tanıyan ehliyeti ve şahsa verilen yetkileri gösteren belgeyi kişinin talebi üzerine velayet sorumluluğuna sahip şahsa veya çocuğun kendisini ya da mallarını korumakla görevlendirilen şahsa teslim edebilir.
- (2) Belgede gösterilen ehliyet ve yetkilerin, aksine kanıt olmadığı sürece, söz konusu şahsa verilmiş olduğu varsayılır.
- (3) Her bir Akit Devlet, belgeyi düzenlemeye yetkili makamlar görevlendirir.

Madde 41

Sözleşme uyarınca toplanan veya iletilen kişisel veriler yalnızca toplandığı veya iletilindiği amaçlar doğrultusunda kullanılır.

Madde 42

Bilginin iletilindiği makamlar, Devletlerinin hukuku uyarınca bilginin gizliliğini güvence altına alır.

Madde 43

Bu Sözleşme uyarınca gönderilen veya teslim edilen tüm belgeler, tasdik veya benzer her türlü formaliteden muaftır.

Madde 44

Her bir Akit Devlet 8., 9. ve 33. maddeler uyarınca taleplerin gönderileceği makamlar görevlendirebilir.

Madde 45

- (1) Bu maddenin 29. ve 44. maddelerinde belirtilen görevlendirmeler, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Daimi Bürosuna iletilir.
- (2) 34. maddenin 2. fıkrasında belirtilen beyan, Sözleşme'nin depoziterine iletilir.

Madde 46

Çocuğun ve mallarının korunması için farklı hukuk sistemlerinin veya hukuk kurallarının uygulandığı Akit Devlet, bu tür sistemler veya kurallar arasında münhasıran ortaya çıkan uyumsuzluklara Sözleşme kurallarını uygulamak zorunda değildir.

Madde 47

Farklı bölgesel birimlerinde herhangi bir meseleye dair iki veya daha fazla hukuk sistemi veya hukuk kurallarının uygulandığı Devlete ilişkin olarak –

- (1) söz konusu Devletteki mutak meskene ilişkin her türlü atıf, bölgesel birimdeki mutak meskene yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (2) söz konusu Devletteki çocuğun mevcudiyetine ilişkin her türlü atıf, bölgesel birimdeki mevcudiyete yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (3) söz konusu Devletteki çocuğun mallarının bulunduğu yere ilişkin her türlü atıf, bölgesel birimde çocuğun mallarının bulunduğu yere yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (4) çocuğun vatandaşı olduğu Devlete ilişkin her türlü atıf, söz konusu Devletin hukuku uyarınca belirlenen bölgesel birime veya ilgili kuralların bulunmaması halinde çocuğun en yakın bağlantısının bulunduğu bölgesel birime yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (5) makamlarının çocuğun ebeveynlerinin boşanma veya yasal olarak ayrılması veya evliliklerinin iptali için yapılan başvuruyu üstlendiği Devlete ilişkin her türlü atıf, makamlarının bu tür başvuruya el koyduğu bölgesel birime yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (6) çocuğun somut bağlantısının olduğu Devlete ilişkin her türlü atıf, çocuğun bu tür bağlantısının bulunduğu bölgesel birime yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (7) çocuğun gönderildiği veya tutulduğu Devlete ilişkin her türlü atıf, çocuğun götürüldüğü veya tutulduğu ilgili bölgesel birime yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (8) söz konusu Devletin organları veya Merkezi Makamları dışındaki makamlarına ilişkin her türlü atıf, ilgili bölgesel birimde eylemde bulunmak üzere yetkilendirilenlere yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (9) bir önlemin alındığı Devletin hukuku veya usulü veya makamına ilişkin her türlü atıf, bu önlemin alındığı bölgesel birimin hukukuna veya usulüne veya makamına yapılan atıf olarak anlaşılır;
- (10) Talepte bulunulan Devletin hukuku veya usulü veya makamına ilişkin her türlü atıf, tanıma veya tenfiz in gerçekleştiği bölgesel birimin hukukuna veya usulüne veya makamına yapılan atıf olarak anlaşılır;

Madde 48

- III. Bölüm uyarınca uygulanabilir hukuku belirlemek amacıyla, her birinin bu Sözleşme uyarınca kapsanan konulara dair kendi hukuk sistemine veya hukuk kurallarına sahip olduğu iki veya daha fazla bölgesel birimden oluşan Devlete ilişkin aşağıdaki kurallar uygulanır –
- hangi bölgesel birimin hukukunun uygulanabilir olduğunu belirleyen bu Devlette yürürlükte bulunan kurallar varsa, söz konusu birimin hukuku uygulanır;
 - bu kuralların bulunmaması halinde, 47. maddede tanımlandığı şekilde ilgili bölgesel birimin hukuku uygulanır.

Madde 49

- III. Bölüm uyarınca uygulanabilir hukuku belirlemek amacıyla, bu Sözleşme uyarınca kapsanan konulara dair farklı kategorilerdeki şahıslara uygulanabilir iki veya daha fazla hukuk sistemine veya hukuk kurallarına sahip Devlete ilişkin aşağıdaki kurallar uygulanır –
- bu hukuklar arasında hangisinin uygulanabilir olduğunu belirleyen böyle bir Devlette yürürlükte bulunan kurallar varsa, söz konusu hukuk uygulanır;
 - bu kuralların bulunmaması halinde, çocuğun en yakın bağının bulunduğu hukuk sistemi veya hukuk kuralları uygulanır.

Madde 50

Bu Sözleşme, her iki Sözleşmeye de Taraf olanlar arasında olduğu gibi, *Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yönlerine Dair 25 Ekim 1980 tarihli Sözleşme*'nin uygulanmasını etkilemez. Bununla birlikte, hiçbir şey, yanlışlıkla gönderilen veya tutulan çocuğun iadesini gerçekleştirmek veya erişim haklarının düzenlenmek amacıyla bu Sözleşme'nin hükümlerine başvurulmasını önlemez.

Madde 51

Akit Devletler arasındaki ilişkilerde, *5 Ekim 1961 tarihli küçüklerin korunması konusunda makamların yetkisine ve uygulanacak kanuna dair Sözleşme* ile 12 Haziran 1902 tarihinde Lahey'de imzalanan *küçüklerin vesayetini tanzim eden Sözleşme*, yukarıda anılan 5 Ekim 1961 tarihli Sözleşme uyarınca alınan önlemlerin tanınmasına hanel getirmeksizin, bu Sözleşme'nin yerine geçer.

Madde 52

- Bu Sözleşme, bu belgeye ilişkin Taraf Devletlerce aksine bir beyanda bulunulmadığı sürece, Akit Devletlerin taraf olduğu ve Sözleşme tarafından düzenlenen hususlara ilişkin hükümler içeren hiçbir uluslararası belgeyi etkilemez.
- Bu Sözleşme, bir veya birden fazla Akit Devletin, Taraf Devletlerin herhangi birinde mutlak meskeni bulunan çocuklar konusunda bu Sözleşme uyarınca düzenlenen hususlara ilişkin hükümler içeren anlaşmaları akdetme imkânını etkilemez.
- Bir veya birden fazla Akit Devletin bu Anlaşma kapsamındaki hususlarda akdedeceği anlaşmalar, bu Devletlerin diğer Akit Devletlerle ilişkilerinde, bu Sözleşme'nin hükümlerinin uygulanmasını etkilemez.
- Önceki fıkralar ayrıca ilgili Devletler arasındaki bölgesel veya diğer yapıdaki özel bağlarla dayalı bir örnek kanunlara da uygulanır.

Madde 53

- (1) Sözleşme, yalnızca söz konusu Devlet için Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra önlemlerin bu Devlette alınması halinde uygulanır.
- (2) Sözleşme, önlemlerin alındığı Devlet ile talepte bulunulan Devlet arasındaki şekilde yürürlüğe girmesinden sonra alınan önlemlerin tanınma ve tenfizi hususunda uygulanır.

Madde 54

- (1) Akit Devletin Merkezi Makamına veya diğer herhangi makamına gönderilen her türlü bildirim orijinal dildir ve diğer Devletin resmi diline veya resmi dillerinden birine veya bunun uygulanmadığı hallerde Fransızca veya İngilizce'ye çevirisi ile gönderilir.
- (2) Bununla birlikte Akit Devlet, 60. madde uyarınca çekince koyarak Fransızca veya İngilizce dillerinden birinin kullanımına itiraz edebilir, iki dilin birden kullanımına itiraz edilemez.

Madde 55

- (1) 60. madde uyarınca Akit Devlet;
 - a) ülkesinde bulunan çocuğun mülkiyetinin korunmasına yönelik önlemler almak üzere makamlarının yargı yetkisine çekince getirebilir;
 - b) söz konusu mülkiyete ilişkin makamlarının aldığı her türlü önlemlerle uyumsuz olduğu sürece her türlü velayet sorumluluğunu veya önlemi tanımama hakkını saklı tutabilir.
- (2) Çekince, bazı mülkiyet kategorileri ile sınırlı olabilir.

Madde 56

Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Genel Sekreteri, Sözleşme'nin uygulanışını gözden geçirmek üzere düzenli aralıklarla Özel Komisyon'u toplantıya davet eder.

BÖLÜM VII – SON HÜKÜMLER

Madde 57

- (1) Bu Sözleşme, On Sekizinci Oturumu sırasında Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Üyesi Devletler için imzaya açıktır.
- (2) Sözleşme onaylanır, kabul edilir ve uygun bulunur ve onaylamaya, kabule veya uygun bulmaya ilişkin belgeler, Sözleşme'nin depositeri olan Hollanda Krallığı Dışişleri Bakanlığı'na tevdi edilir.

Madde 58

- (1) Herhangi bir Devlet, Sözleşme'ye 61. maddenin 1. fıkrası uyarınca yürürlüğe girdikten sonra katılabilir.
- (2) Katılıma ilişkin belgeler depositere tevdi edilir.
- (3) Bu katılım, yalnızca 63. maddenin b bendinde anılan bildirim alınmasından altı ay sonra katılıma ilişkin itirazda bulunmayan Akit Devletler ile katılan Devlet arasındaki ilişkiler bakımından geçerli olur. Böyle bir itiraz, katılımdan sonra Devletler Sözleşmeyi onayladıkları, kabul ettikleri veya uygun buldukları zaman da yapılabilir. Her türlü itiraz depositere bildirilir.

Madde 59

- (1) Bu Sözleşme'de ele alınan hususlara ilişkin farklı hukuk sistemlerinin uygulanabilir olduğu iki veya daha fazla bölgesel birimi olan Devlet, imzalama, onaylama, kabul veya katılım sırasında, Sözleşme'nin tüm bölgesel birimlerini veya yalnızca bir veya birden fazlasını kapsayacağını beyan edebilir ve bu beyanını herhangi bir zamanda başka bir beyanla değiştirebilir.
- (2) Bunun gibi her beyan depozitere bildirilir ve Sözleşme'nin uygulandığı bölgesel birimleri açıkça belirtir.
- (3) Devlet bu madde uyarınca beyanda bulunmazsa, Sözleşme, Devletin tüm bölgesel birimlerini kapsar.

Madde 60

- (1) Her Devlet, onaylama, kabul, uygun bulma veya katılım zamanından sonra olmamak üzere veya 59. madde uyarınca beyanda bulunulduğu sırada, 54. maddenin 2. fıkrası ile 55. maddede belirtilen çekincelerin birini veya her ikisini getirebilir. Başka bir çekinceye izin verilmez.
- (2) Her Devleti getirdiği çekinceyi herhangi bir zamanda geri çekebilir. Geri çekme depozitere bildirilir.
- (3) Çekincenin geçerliliği, önceki fıkrada anılan bildirimden sonra üçüncü takvim ayının ilk gününde sona erer.

Madde 61

- (1) Bu Sözleşme, 57. maddede belirtilen onaylamaya, kabule, uygun bulmaya veya katılıma ilişkin üçüncü belgenin tevdi edildiği tarihten itibaren başlayacak üç aylık sürenin sona ermesini izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.
- (2) Bundan sonra Sözleşme aşağıdaki sürelerde yürürlüğe girer –
 - a) onaylamaya, kabule, uygun bulmaya veya katılıma ilişkin belgenin tevdi edilmesinden itibaren üç aylık sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk gününde, onaylayan, kabul eden veya daha sonra uygun bulan her Devlet;
 - b) 58. maddenin 3. fıkrasında belirtilen altı aylık sürenin sona ermesinden itibaren üç aylık sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk gününde, katılan her Devlet;
 - c) bu maddede anılan bildirimden itibaren üç aylık sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk gününde, 59. madde ile uyumlu olarak Sözleşme kapsamına alınan bölgesel birim.

Madde 62

- (1) Sözleşme'ye Taraf Devlet, depozitere yazılı bildirimde bulunmak suretiyle feshedebilir. Fesih Sözleşme'nin uygulandığı belirli bölgesel birimlerle sınırlı olabilir.
- (2) Fesih, söz konusu bildirimde depoziter tarafından alınma tarihinden itibaren on iki aylık sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü geçerlilik kazanır. Feshin geçerli olması için daha uzun bir sürenin bildirimde belirtilmesi halinde, fesih, bu uzun sürenin sona ermesi üzerine geçerli olur.

Madde 63

Depoziter, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Üye Devletlerine ve 58. madde uyarınca katılan Devletlere aşağıdakileri bildirir –

- a) 57. maddede belirtilen imzalar, onaylar, kabuller ve uygun bulmalar;

- b) 58. maddede belirtilen katılımlar ve katılımlara yapılan itirazlar;
- c) 61. madde uyarınca Sözleşme'nin yürürlüğe girdiği tarih;
- d) 34. maddenin 2. fıkrası ile 59. maddede belirtilen beyanlar;
- e) 39. maddede belirtilen anlaşmalar;
- f) 54. maddenin 2. fıkrası ile 55. maddede belirtilen çekinceler ve 60. maddenin 2. fıkrasında belirtilen geri çekmeler;
- g) 62. maddede belirtilen fesihler.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, aşağıda imzası bulunanlar, tam yetkili olarak bu Sözleşme'yi imzalamışlardır.

Bu Sözleşme, 19 Ekim 1996 tarihinde Lahey'de, her iki metin de eşit derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca dillerinde, Hollanda Krallığı Hükümeti arşivlerinde saklanacak ve tasdikli nüshası diplomatik yollardan On Sekizinci Oturumu sırasında Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı Üye Devletlerinin her birine gönderilecek şekilde tek nüsha olarak imzalanmıştır.

BEYANLAR

Türkiye, "Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşme"nin onaylamasının, hukuken geçerliliği bulunmayan "Kıbrıs Cumhuriyeti"nin anılan Sözleşmeye taraf olan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından temsil edildiği iddiasının herhangi bir biçimde kabulü anlamına gelmeyeceğini ve Türkiye'ye sözde Kıbrıs Cumhuriyeti ile işbu Sözleşme kapsamında herhangi bir temasta bulunma yükümlülüğü getirmeyeceğini beyan eder.

Kıbrıs Cumhuriyeti, Ada'daki Kıbrıs Rum ve Türk halkları arasında ortaklık temeline dayandırılan uluslararası antlaşmalar uyarınca 1960 yılında kurulmuştur. Söz konusu ortaklık Kıbrıs Rum tarafının 1963 yılında Kıbrıs Türk tarafını tüm devlet organlarından zorla uzaklaştırarak devleti hukuka aykırı bir şekilde ele geçirmesiyle ortadan kalkmıştır. Böylelikle 1963 yılından itibaren Ortaklık Devleti'nden dışlanan Kıbrıslı Türkler, kendi hudutları içerisinde örgütlenerek, devlet otoritesini, salahiyetini ve egemenliğini icra etmektedir. Kıbrıslı Türkleri ve Kıbrıslı Rumları ortaklaşa ve dolayısıyla Kıbrıs'ı bir bütün olarak hukuken veya fiilen temsil etmeye yetkili tek bir makam mevcut değildir. Bu itibarla, Kıbrıslı Rumlar, kendileriyle eşit haklara sahip Kıbrıslı Türkler ya da bir bütün olarak Kıbrıs üzerinde yetki, salahiyet veya egemenlik iddiasında bulunamazlar.

* * *

Türkiye Cumhuriyeti, 34. maddeye ilişkin "Sözleşmenin 34. maddesinin 1. fıkrasındaki bilgiler sadece Merkezi Makam aracılığıyla talep edilebilir." şeklinde bildirimde bulunur.

ÇEKİNCELER

Türkiye Cumhuriyeti, sözleşmenin 54. maddesinin 2. fıkrasına ilişkin Fransızca dilinin kullanımına itiraz ederek, çekince koyar.

* * *

Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşmenin 60. maddesine atıfla, 55. maddenin 1. fıkrasına ilişkin;

a) "Türkiye, çocuğun kendi ülkesinde malları hakkında koruma tedbirlerinin alınmasında kendi makamlarının yetkisini" ve

b) "Velayet sorumluluğu veya kendi makamları tarafından daha önce alınmış bir tedbirle telafi edilemeyen bir tedbiri, bu mallara ilişkin olarak tanımama hakkını saklı tutmaktadır." şeklinde çekince koyar.

**34. CONVENTION ON JURISDICTION, APPLICABLE LAW,
RECOGNITION, ENFORCEMENT AND CO-OPERATION
IN RESPECT OF PARENTAL RESPONSIBILITY AND
MEASURES FOR THE PROTECTION OF CHILDREN¹**

(Concluded 19 October 1996)

The States signatory to the present Convention,
Considering the need to improve the protection of children in international situations,
Wishing to avoid conflicts between their legal systems in respect of jurisdiction, applicable law,
recognition and enforcement of measures for the protection of children,
Recalling the importance of international co-operation for the protection of children,
Confirming that the best interests of the child are to be a primary consideration,
Noting that the *Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law
applicable in respect of the protection of minors* is in need of revision,
Desiring to establish common provisions to this effect, taking into account the *United Nations
Convention on the Rights of the Child* of 20 November 1989,
Have agreed on the following provisions –

CHAPTER I – SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

- (1) The objects of the present Convention are –
- a) to determine the State whose authorities have jurisdiction to take measures directed to the protection of the person or property of the child;
 - b) to determine which law is to be applied by such authorities in exercising their jurisdiction;
 - c) to determine the law applicable to parental responsibility;
 - d) to provide for the recognition and enforcement of such measures of protection in all Contracting States;
 - e) to establish such co-operation between the authorities of the Contracting States as may be necessary in order to achieve the purposes of this Convention.
- (2) For the purposes of this Convention, the term 'parental responsibility' includes parental authority, or any analogous relationship of authority determining the rights, powers and responsibilities of parents, guardians or other legal representatives in relation to the person or the property of the child.

Article 2

The Convention applies to children from the moment of their birth until they reach the age of 18 years.

¹ This Convention, including related materials, is accessible on the website of the Hague Conference on Private International Law (www.hcch.net), under "Conventions". For the full history of the Convention, see Hague Conference on Private International Law, *Proceedings of the Eighteenth Session (1996)*, Tome II, *Protection of children* (615 pp.).

Article 3

The measures referred to in Article 1 may deal in particular with –

- a) the attribution, exercise, termination or restriction of parental responsibility, as well as its delegation;
- b) rights of custody, including rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child's place of residence, as well as rights of access including the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child's habitual residence;
- c) guardianship, curatorship and analogous institutions;
- d) the designation and functions of any person or body having charge of the child's person or property, representing or assisting the child;
- e) the placement of the child in a foster family or in institutional care, or the provision of care by *kafala* or an analogous institution;
- f) the supervision by a public authority of the care of a child by any person having charge of the child;
- g) the administration, conservation or disposal of the child's property.

Article 4

The Convention does not apply to –

- a) the establishment or contesting of a parent-child relationship;
- b) decisions on adoption, measures preparatory to adoption, or the annulment or revocation of adoption;
- c) the name and forenames of the child;
- d) emancipation;
- e) maintenance obligations;
- f) trusts or succession;
- g) social security;
- h) public measures of a general nature in matters of education or health;
- i) measures taken as a result of penal offences committed by children;
- j) decisions on the right of asylum and on immigration.

CHAPTER II – JURISDICTION

Article 5

- (1) The judicial or administrative authorities of the Contracting State of the habitual residence of the child have jurisdiction to take measures directed to the protection of the child's person or property.
- (2) Subject to Article 7, in case of a change of the child's habitual residence to another Contracting State, the authorities of the State of the new habitual residence have jurisdiction.

Article 6

- (1) For refugee children and children who, due to disturbances occurring in their country, are internationally displaced, the authorities of the Contracting State on the territory of which these children are present as a result of their displacement have the jurisdiction provided for in paragraph 1 of Article 5.
- (2) The provisions of the preceding paragraph also apply to children whose habitual residence cannot be established.

Article 7

- (1) In case of wrongful removal or retention of the child, the authorities of the Contracting State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention keep their jurisdiction until the child has acquired a habitual residence in another State, and

- a) each person, institution or other body having rights of custody has acquiesced in the removal or retention; or
 - b) the child has resided in that other State for a period of at least one year after the person, institution or other body having rights of custody has or should have had knowledge of the whereabouts of the child, no request for return lodged within that period is still pending, and the child is settled in his or her new environment.
- (2) The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where –
- a) it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and
 - b) at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.
- The rights of custody mentioned in sub-paragraph a above, may arise in particular by operation of law or by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.
- (3) So long as the authorities first mentioned in paragraph 1 keep their jurisdiction, the authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which he or she has been retained can take only such urgent measures under Article 11 as are necessary for the protection of the person or property of the child.

Article 8

- (1) By way of exception, the authority of a Contracting State having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that the authority of another Contracting State would be better placed in the particular case to assess the best interests of the child, may either
- request that other authority, directly or with the assistance of the Central Authority of its State, to assume jurisdiction to take such measures of protection as it considers to be necessary, or
 - suspend consideration of the case and invite the parties to introduce such a request before the authority of that other State.
- (2) The Contracting States whose authorities may be addressed as provided in the preceding paragraph are
- a) a State of which the child is a national,
 - b) a State in which property of the child is located,
 - c) a State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage,
 - d) a State with which the child has a substantial connection.
- (3) The authorities concerned may proceed to an exchange of views.
- (4) The authority addressed as provided in paragraph 1 may assume jurisdiction, in place of the authority having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that this is in the child's best interests.

Article 9

- (1) If the authorities of a Contracting State referred to in Article 8, paragraph 2, consider that they are better placed in the particular case to assess the child's best interests, they may either
- request the competent authority of the Contracting State of the habitual residence of the child, directly or with the assistance of the Central Authority of that State, that they be authorised to exercise jurisdiction to take the measures of protection which they consider to be necessary, or
 - invite the parties to introduce such a request before the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child.
- (2) The authorities concerned may proceed to an exchange of views.
- (3) The authority initiating the request may exercise jurisdiction in place of the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child only if the latter authority has accepted the request.

Article 10

- (1) Without prejudice to Articles 5 to 9, the authorities of a Contracting State exercising jurisdiction to decide upon an application for divorce or legal separation of the parents of a child habitually resident in another Contracting State, or for annulment of their marriage, may, if the law of their State so provides, take measures directed to the protection of the person or property of such child if
 - a) at the time of commencement of the proceedings, one of his or her parents habitually resides in that State and one of them has parental responsibility in relation to the child, and
 - b) the jurisdiction of these authorities to take such measures has been accepted by the parents, as well as by any other person who has parental responsibility in relation to the child, and is in the best interests of the child.
- (2) The jurisdiction provided for by paragraph 1 to take measures for the protection of the child ceases as soon as the decision allowing or refusing the application for divorce, legal separation or annulment of the marriage has become final, or the proceedings have come to an end for another reason.

Article 11

- (1) In all cases of urgency, the authorities of any Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take any necessary measures of protection.
- (2) The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken the measures required by the situation.
- (3) The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in each Contracting State as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

Article 12

- (1) Subject to Article 7, the authorities of a Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take measures of a provisional character for the protection of the person or property of the child which have a territorial effect limited to the State in question, in so far as such measures are not incompatible with measures already taken by authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10.
- (2) The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken a decision in respect of the measures of protection which may be required by the situation.
- (3) The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in the Contracting State where the measures were taken as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

Article 13

- (1) The authorities of a Contracting State which have jurisdiction under Articles 5 to 10 to take measures for the protection of the person or property of the child must abstain from exercising this jurisdiction if, at the time of the commencement of the proceedings, corresponding measures have been requested from the authorities of another Contracting State having jurisdiction under Articles 5 to 10 at the time of the request and are still under consideration.
- (2) The provisions of the preceding paragraph shall not apply if the authorities before whom the request for measures was initially introduced have declined jurisdiction.

Article 14

The measures taken in application of Articles 5 to 10 remain in force according to their terms, even if a change of circumstances has eliminated the basis upon which jurisdiction was founded, so long as the authorities which have jurisdiction under the Convention have not modified, replaced or terminated such measures.

CHAPTER III – APPLICABLE LAW

Article 15

- (1) In exercising their jurisdiction under the provisions of Chapter II, the authorities of the Contracting States shall apply their own law.
- (2) However, in so far as the protection of the person or the property of the child requires, they may exceptionally apply or take into consideration the law of another State with which the situation has a substantial connection.
- (3) If the child's habitual residence changes to another Contracting State, the law of that other State governs, from the time of the change, the conditions of application of the measures taken in the State of the former habitual residence.

Article 16

- (1) The attribution or extinction of parental responsibility by operation of law, without the intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the habitual residence of the child.
- (2) The attribution or extinction of parental responsibility by an agreement or a unilateral act, without intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the child's habitual residence at the time when the agreement or unilateral act takes effect.
- (3) Parental responsibility which exists under the law of the State of the child's habitual residence subsists after a change of that habitual residence to another State.
- (4) If the child's habitual residence changes, the attribution of parental responsibility by operation of law to a person who does not already have such responsibility is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Article 17

The exercise of parental responsibility is governed by the law of the State of the child's habitual residence. If the child's habitual residence changes, it is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Article 18

The parental responsibility referred to in Article 16 may be terminated, or the conditions of its exercise modified, by measures taken under this Convention.

Article 19

- (1) The validity of a transaction entered into between a third party and another person who would be entitled to act as the child's legal representative under the law of the State where the transaction was concluded cannot be contested, and the third party cannot be held liable, on the sole ground that the other person was not entitled to act as the child's legal representative under the law designated by the provisions of this Chapter, unless the third party knew or should have known that the parental responsibility was governed by the latter law.
- (2) The preceding paragraph applies only if the transaction was entered into between persons present on the territory of the same State.

Article 20

The provisions of this Chapter apply even if the law designated by them is the law of a non-Contracting State.

Article 21

- (1) In this Chapter the term "law" means the law in force in a State other than its choice of law rules.
- (2) However, if the law applicable according to Article 16 is that of a non-Contracting State and if the choice of law rules of that State designate the law of another non-Contracting State which would apply its own law, the law of the latter State applies. If that other non-Contracting State would not apply its own law, the applicable law is that designated by Article 16.

Article 22

The application of the law designated by the provisions of this Chapter can be refused only if this application would be manifestly contrary to public policy, taking into account the best interests of the child.

CHAPTER IV – RECOGNITION AND ENFORCEMENT

Article 23

- (1) The measures taken by the authorities of a Contracting State shall be recognised by operation of law in all other Contracting States.
- (2) Recognition may however be refused –
 - a) if the measure was taken by an authority whose jurisdiction was not based on one of the grounds provided for in Chapter II;
 - b) if the measure was taken, except in a case of urgency, in the context of a judicial or administrative proceeding, without the child having been provided the opportunity to be heard, in violation of fundamental principles of procedure of the requested State;
 - c) on the request of any person claiming that the measure infringes his or her parental responsibility, if such measure was taken, except in a case of urgency, without such person having been given an opportunity to be heard;
 - d) if such recognition is manifestly contrary to public policy of the requested State, taking into account the best interests of the child;
 - e) if the measure is incompatible with a later measure taken in the non-Contracting State of the habitual residence of the child, where this later measure fulfils the requirements for recognition in the requested State;
 - f) if the procedure provided in Article 33 has not been complied with.

Article 24

Without prejudice to Article 23, paragraph 1, any interested person may request from the competent authorities of a Contracting State that they decide on the recognition or non-recognition of a measure taken in another Contracting State. The procedure is governed by the law of the requested State.

Article 25

The authority of the requested State is bound by the findings of fact on which the authority of the State where the measure was taken based its jurisdiction.

Article 26

- (1) If measures taken in one Contracting State and enforceable there require enforcement in another Contracting State, they shall, upon request by an interested party, be declared enforceable or registered for the purpose of enforcement in that other State according to the procedure provided in the law of the latter State.
- (2) Each Contracting State shall apply to the declaration of enforceability or registration a simple and rapid procedure.
- (3) The declaration of enforceability or registration may be refused only for one of the reasons set out in Article 23, paragraph 2.

Article 27

Without prejudice to such review as is necessary in the application of the preceding Articles, there shall be no review of the merits of the measure taken.

Article 28

Measures taken in one Contracting State and declared enforceable, or registered for the purpose of enforcement, in another Contracting State shall be enforced in the latter State as if they had been taken by the authorities of that State. Enforcement takes place in accordance with the law of the requested State to the extent provided by such law, taking into consideration the best interests of the child.

CHAPTER V – CO-OPERATION

Article 29

- (1) A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention on such authorities.
- (2) Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 30

- (1) Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their States to achieve the purposes of the Convention.
- (2) They shall, in connection with the application of the Convention, take appropriate steps to provide information as to the laws of, and services available in, their States relating to the protection of children.

Article 31

The Central Authority of a Contracting State, either directly or through public authorities or other bodies, shall take all appropriate steps to –

- a) facilitate the communications and offer the assistance provided for in Articles 8 and 9 and in this Chapter;
- b) facilitate, by mediation, conciliation or similar means, agreed solutions for the protection of the person or property of the child in situations to which the Convention applies;
- c) provide, on the request of a competent authority of another Contracting State, assistance in discovering the whereabouts of a child where it appears that the child may be present and in need of protection within the territory of the requested State.

Article 32

On a request made with supporting reasons by the Central Authority or other competent authority of any Contracting State with which the child has a substantial connection, the Central Authority of the Contracting State in which the child is habitually resident and present may, directly or through public authorities or other bodies,

- a) provide a report on the situation of the child;
- b) request the competent authority of its State to consider the need to take measures for the protection of the person or property of the child.

Article 33

- (1) If an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 contemplates the placement of the child in a foster family or institutional care, or the provision of care by *kafala* or an analogous institution, and if such placement or such provision of care is to take place in another Contracting State, it shall first consult with the Central Authority or other competent authority of the latter State. To that effect it shall transmit a report on the child together with the reasons for the proposed placement or provision of care.
- (2) The decision on the placement or provision of care may be made in the requesting State only if the Central Authority or other competent authority of the requested State has consented to the placement or provision of care, taking into account the child's best interests.

Article 34

- (1) Where a measure of protection is contemplated, the competent authorities under the Convention, if the situation of the child so requires, may request any authority of another Contracting State which has information relevant to the protection of the child to communicate such information.
- (2) A Contracting State may declare that requests under paragraph 1 shall be communicated to its authorities only through its Central Authority.

Article 35

- (1) The competent authorities of a Contracting State may request the authorities of another Contracting State to assist in the implementation of measures of protection taken under this Convention, especially in securing the effective exercise of rights of access as well as of the right to maintain direct contacts on a regular basis.
- (2) The authorities of a Contracting State in which the child does not habitually reside may, on the request of a parent residing in that State who is seeking to obtain or to maintain access to the child, gather information or evidence and may make a finding on the suitability of that parent to exercise access and on the conditions under which access is to be exercised. An authority exercising jurisdiction under Articles 5 to 10 to determine an application concerning access to the child, shall admit and consider such information, evidence and finding before reaching its decision.
- (3) An authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 to decide on access may adjourn a proceeding pending the outcome of a request made under paragraph 2, in particular, when it is considering an application to restrict or terminate access rights granted in the State of the child's former habitual residence.
- (4) Nothing in this Article shall prevent an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 from taking provisional measures pending the outcome of the request made under paragraph 2.

Article 36

In any case where the child is exposed to a serious danger, the competent authorities of the Contracting State where measures for the protection of the child have been taken or are under consideration, if they are informed that the child's residence has changed to, or that the child is present in another State, shall inform the authorities of that other State about the danger involved and the measures taken or under consideration.

Article 37

An authority shall not request or transmit any information under this Chapter if to do so would, in its opinion, be likely to place the child's person or property in danger, or constitute a serious threat to the liberty or life of a member of the child's family.

Article 38

- (1) Without prejudice to the possibility of imposing reasonable charges for the provision of services, Central Authorities and other public authorities of Contracting States shall bear their own costs in applying the provisions of this Chapter.
- (2) Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States concerning the allocation of charges.

Article 39

Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States with a view to improving the application of this Chapter in their mutual relations. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.

CHAPTER VI – GENERAL PROVISIONS

Article 40

- (1) The authorities of the Contracting State of the child's habitual residence, or of the Contracting State where a measure of protection has been taken, may deliver to the person having parental responsibility or to the person entrusted with protection of the child's person or property, at his or her request, a certificate indicating the capacity in which that person is entitled to act and the powers conferred upon him or her.
- (2) The capacity and powers indicated in the certificate are presumed to be vested in that person, in the absence of proof to the contrary.
- (3) Each Contracting State shall designate the authorities competent to draw up the certificate.

Article 41

Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.

Article 42

The authorities to whom information is transmitted shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of their State.

Article 43

All documents forwarded or delivered under this Convention shall be exempt from legalisation or any analogous formality.

Article 44

Each Contracting State may designate the authorities to which requests under Articles 8, 9 and 33 are to be addressed.

Article 45

- (1) The designations referred to in Articles 29 and 44 shall be communicated to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.
- (2) The declaration referred to in Article 34, paragraph 2, shall be made to the depositary of the Convention.

Article 46

A Contracting State in which different systems of law or sets of rules of law apply to the protection of the child and his or her property shall not be bound to apply the rules of the Convention to conflicts solely between such different systems or sets of rules of law.

Article 47

In relation to a State in which two or more systems of law or sets of rules of law with regard to any matter dealt with in this Convention apply in different territorial units –

- (1) any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit;
- (2) any reference to the presence of the child in that State shall be construed as referring to presence in a territorial unit;
- (3) any reference to the location of property of the child in that State shall be construed as referring to location of property of the child in a territorial unit;
- (4) any reference to the State of which the child is a national shall be construed as referring to the territorial unit designated by the law of that State or, in the absence of relevant rules, to the territorial unit with which the child has the closest connection;
- (5) any reference to the State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage, shall be construed as referring to the territorial unit whose authorities are seised of such application;
- (6) any reference to the State with which the child has a substantial connection shall be construed as referring to the territorial unit with which the child has such connection;
- (7) any reference to the State to which the child has been removed or in which he or she has been retained shall be construed as referring to the relevant territorial unit to which the child has been removed or in which he or she has been retained;
- (8) any reference to bodies or authorities of that State, other than Central Authorities, shall be construed as referring to those authorised to act in the relevant territorial unit;
- (9) any reference to the law or procedure or authority of the State in which a measure has been taken shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which such measure was taken;
- (10) any reference to the law or procedure or authority of the requested State shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which recognition or enforcement is sought.

Article 48

For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which comprises two or more territorial units each of which has its own system of law or set of rules of law in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –

- a) if there are rules in force in such a State identifying which territorial unit's law is applicable, the law of that unit applies;
- b) in the absence of such rules, the law of the relevant territorial unit as defined in Article 47 applies.

Article 49

For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which has two or more systems of law or sets of rules of law applicable to different categories of persons in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –

- a) if there are rules in force in such a State identifying which among such laws applies, that law applies;

- b) in the absence of such rules, the law of the system or the set of rules of law with which the child has the closest connection applies.

Article 50

This Convention shall not affect the application of the *Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction*, as between Parties to both Conventions. Nothing, however, precludes provisions of this Convention from being invoked for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organising access rights.

Article 51

In relations between the Contracting States this Convention replaces the *Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors*, and the *Convention governing the guardianship of minors*, signed at The Hague 12 June 1902, without prejudice to the recognition of measures taken under the Convention of 5 October 1961 mentioned above.

Article 52

- (1) This Convention does not affect any international instrument to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by the Convention, unless a contrary declaration is made by the States Parties to such instrument.
- (2) This Convention does not affect the possibility for one or more Contracting States to conclude agreements which contain, in respect of children habitually resident in any of the States Parties to such agreements, provisions on matters governed by this Convention.
- (3) Agreements to be concluded by one or more Contracting States on matters within the scope of this Convention do not affect, in the relationship of such States with other Contracting States, the application of the provisions of this Convention.
- (4) The preceding paragraphs also apply to uniform laws based on special ties of a regional or other nature between the States concerned.

Article 53

- (1) The Convention shall apply to measures only if they are taken in a State after the Convention has entered into force for that State.
- (2) The Convention shall apply to the recognition and enforcement of measures taken after its entry into force as between the State where the measures have been taken and the requested State.

Article 54

- (1) Any communication sent to the Central Authority or to another authority of a Contracting State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the other State or, where that is not feasible, a translation into French or English.
- (2) However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 60, object to the use of either French or English, but not both.

Article 55

- (1) A Contracting State may, in accordance with Article 60,
 - a) reserve the jurisdiction of its authorities to take measures directed to the protection of property of a child situated on its territory;
 - b) reserve the right not to recognise any parental responsibility or measure in so far as it is incompatible with any measure taken by its authorities in relation to that property.
- (2) The reservation may be restricted to certain categories of property.

Article 56

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convoke a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention.

CHAPTER VII – FINAL CLAUSES

Article 57

- (1) The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Eighteenth Session.
- (2) It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.

Article 58

- (1) Any other State may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 61, paragraph 1.
- (2) The instrument of accession shall be deposited with the depositary.
- (3) Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in sub-paragraph *b* of Article 63. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.

Article 59

- (1) If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.
- (2) Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.
- (3) If a State makes no declaration under this Article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 60

- (1) Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 59, make one or both of the reservations provided for in Articles 54, paragraph 2, and 55. No other reservation shall be permitted.
- (2) Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the depositary.
- (3) The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 61

- (1) The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 57.
- (2) Thereafter the Convention shall enter into force –
 - a) for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

- b) for each State acceding, on the first day of the month following the expiration of three months after the expiration of the period of six months provided in Article 58, paragraph 3;
- c) for a territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 59, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

Article 62

- (1) A State Party to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units to which the Convention applies.
- (2) The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the expiration of such longer period.

Article 63

The depositary shall notify the States Members of the Hague Conference on Private International Law and the States which have acceded in accordance with Article 58 of the following –

- a) the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 57;
- b) the accessions and objections raised to accessions referred to in Article 58;
- c) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 61;
- d) the declarations referred to in Articles 34, paragraph 2, and 59;
- e) the agreements referred to in Article 39;
- f) the reservations referred to in Articles 54, paragraph 2, and 55 and the withdrawals referred to in Article 60, paragraph 2;
- g) the denunciations referred to in Article 62.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 19th day of October 1996, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Eighteenth Session.

DECLARATIONS

Turkey declares that her signing/raüfication of the "Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-Operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children" neither amounts to any form of recognition of the Greek Cypriot Administration's pretention to represent the defunct "Republic of Cyprus" as party to the "Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-Operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children", nor should it imply any obligations on the part of Turkey to enter into any dealing with the so-called Republic of Cyprus within the framevwork of the said "Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-Operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children"

"The Republic of Cyprus" was founded as a Partnership State in 1960 by Greek and Turkish Cypriots in accordance with international treaties. This partnership was destroyed by the Greek Cypriot side when it unlawfully seized the state by forcibly ejecting ali Turkish Cypriot members in ali the state organs in 1963. Eventually, Turkish Cypriots who were excluded from the Partnership State in 1963 have organized themselves under their territorial boundaries and exercise governmental authority, jurisdiction and sovereignty. There is no single authority which in law or in fact is competent to represent jointly the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots and consequently Cyprus as a vvhole. Thus, the Greek Cypriots cannot claim authority, jurisdiction or sovereignty över the Turkish Cypriots who have equal status or över the entire Island of Cyprus.

* * *

In accordance with Article 34, paragraph 2, of the Convention, the Republic of Turkey declares

that requests made under paragraph 1 of Article 34 shall be communicated to its authorities only through the relevant Central Authority.

RESERVATIONS

In accordance with Article S4, paragraph 2, of the Convention, the Republic of Turkey objects to the use of French by making reservation.

* * *

With reference to Article 60 and in accordance with Article 55, paragraph 1, of the Convention, the Republic of Turkey reserves;

- 1) the jurisdiction of its authorities to take measures directed to the protection of property of a child situated on its territory;
- 2) the right not to recognize any parental responsibility or measure in so far as it is incompatible with any measure taken by its authorities in relation to that property.

**34. CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE, LA LOI APPLICABLE,
LA RECONNAISSANCE, L'EXÉCUTION ET LA COOPÉRATION
EN MATIÈRE DE RESPONSABILITÉ PARENTALE ET
DE MESURES DE PROTECTION DES ENFANTS¹**

(Conclue le 19 octobre 1996)

Les Etats signataires de la présente Convention,
Considérant qu'il convient de renforcer la protection des enfants dans les situations à caractère international,
Désirant éviter des conflits entre leurs systèmes juridiques en matière de compétence, loi applicable, reconnaissance et exécution des mesures de protection des enfants,
Rappelant l'importance de la coopération internationale pour la protection des enfants,
Confirmant que l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale,
Constatant la nécessité de réviser la *Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs*,
Désirant établir des dispositions communes à cet effet, en tenant compte de la *Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant*, du 20 novembre 1989,
Sont convenus des dispositions suivantes :

CHAPITRE I – CHAMP D'APPLICATION DE LA CONVENTION

Article premier

1. La présente Convention a pour objet :

- a) de déterminer l'Etat dont les autorités ont compétence pour prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant ;
- b) de déterminer la loi applicable par ces autorités dans l'exercice de leur compétence ;
- c) de déterminer la loi applicable à la responsabilité parentale ;
- d) d'assurer la reconnaissance et l'exécution des mesures de protection dans tous les Etats contractants ;
- e) d'établir entre les autorités des Etats contractants la coopération nécessaire à la réalisation des objectifs de la Convention.

2. Aux fins de la Convention, l'expression « responsabilité parentale » comprend l'autorité parentale ou tout autre rapport d'autorité analogue déterminant les droits, les pouvoirs et les obligations des parents, d'un tuteur ou autre représentant légal à l'égard de la personne ou des biens de l'enfant.

Article 2

La Convention s'applique aux enfants à partir de leur naissance et jusqu'à ce qu'ils aient atteint l'âge de 18 ans.

¹ Cette Convention, y compris la documentation y afférente, est disponible sur le site Internet de la Conférence de La Haye de droit international privé (www.hcch.net), sous la rubrique « Conventions ». Concernant l'historique complet de la Convention, voir Conférence de La Haye de droit international privé, *Actes et documents de la Dix-huitième session (1996)*, tome II, *Protection des enfants* (615 p.).

Article 3

Les mesures prévues à l'article premier peuvent porter notamment sur :

- a) l'attribution, l'exercice et le retrait total ou partiel de la responsabilité parentale, ainsi que la délégation de celle-ci ;
- b) le droit de garde, comprenant le droit portant sur les soins de la personne de l'enfant, et en particulier celui de décider de son lieu de résidence, ainsi que le droit de visite, comprenant le droit d'emmener l'enfant pour une période limitée dans un lieu autre que celui de sa résidence habituelle ;
- c) la tutelle, la curatelle et les institutions analogues ;
- d) la désignation et les fonctions de toute personne ou organisme chargé de s'occuper de la personne ou des biens de l'enfant, de le représenter ou de l'assister ;
- e) le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par *kafala* ou par une institution analogue ;
- f) la supervision par les autorités publiques des soins dispensés à l'enfant par toute personne ayant la charge de cet enfant ;
- g) l'administration, la conservation ou la disposition des biens de l'enfant.

Article 4

Sont exclus du domaine de la Convention :

- a) l'établissement et la contestation de la filiation ;
- b) la décision sur l'adoption et les mesures qui la préparent, ainsi que l'annulation et la révocation de l'adoption ;
- c) les nom et prénoms de l'enfant ;
- d) l'émancipation ;
- e) les obligations alimentaires ;
- f) les trusts et successions ;
- g) la sécurité sociale ;
- h) les mesures publiques de caractère général en matière d'éducation et de santé ;
- i) les mesures prises en conséquence d'infractions pénales commises par des enfants ;
- j) les décisions sur le droit d'asile et en matière d'immigration.

CHAPITRE II – COMPETENCE

Article 5

1. Les autorités, tant judiciaires qu'administratives, de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant sont compétentes pour prendre des mesures tendant à la protection de sa personne ou de ses biens.
2. Sous réserve de l'article 7, en cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre Etat contractant, sont compétentes les autorités de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 6

1. Pour les enfants réfugiés et les enfants qui, par suite de troubles prévalant dans leur pays, sont internationalement déplacés, les autorités de l'Etat contractant sur le territoire duquel ces enfants sont présents du fait de leur déplacement exercent la compétence prévue au paragraphe premier de l'article 5.
2. La disposition du paragraphe précédent s'applique également aux enfants dont la résidence habituelle ne peut être établie.

Article 7

1. En cas de déplacement ou de non-retour illicite de l'enfant, les autorités de l'Etat contractant dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour

conservent leur compétence jusqu'au moment où l'enfant a acquis une résidence habituelle dans un autre Etat et que :

a) toute personne, institution ou autre organisme ayant le droit de garde a acquiescé au déplacement ou au non-retour ; ou

b) l'enfant a résidé dans cet autre Etat pour une période d'au moins un an après que la personne, l'institution ou tout autre organisme ayant le droit de garde a connu ou aurait dû connaître le lieu où se trouvait l'enfant, aucune demande de retour présentée pendant cette période n'est encore en cours d'examen, et l'enfant s'est intégré dans son nouveau milieu.

2. Le déplacement ou le non-retour de l'enfant est considéré comme illicite :

a) lorsqu'il a lieu en violation d'un droit de garde, attribué à une personne, une institution ou tout autre organisme, seul ou conjointement, par le droit de l'Etat dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour, et

b) que ce droit était exercé de façon effective, seul ou conjointement, au moment du déplacement ou du non-retour, ou l'eût été si de tels événements n'étaient survenus.

Le droit de garde visé à la lettre a) peut notamment résulter d'une attribution de plein droit, d'une décision judiciaire ou administrative, ou d'un accord en vigueur selon le droit de cet Etat.

3. Tant que les autorités mentionnées au paragraphe premier conservent leur compétence, les autorités de l'Etat contractant où l'enfant a été déplacé ou retenu ne peuvent prendre que les mesures urgentes nécessaires à la protection de la personne ou des biens de l'enfant, conformément à l'article 11.

Article 8

1. A titre d'exception, l'autorité de l'Etat contractant compétente en application des articles 5 ou 6, si elle considère que l'autorité d'un autre Etat contractant serait mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peut

– soit demander à cette autorité, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet Etat, d'accepter la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elle estimera nécessaires,

– soit surseoir à statuer et inviter les parties à saisir d'une telle demande l'autorité de cet autre Etat.

2. Les Etats contractants dont une autorité peut être requise ou saisie dans les conditions fixées au paragraphe précédent sont :

a) un Etat dont l'enfant possède la nationalité,

b) un Etat dans lequel sont situés des biens de l'enfant,

c) un Etat dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage,

d) un Etat avec lequel l'enfant présente un lien étroit.

3. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.

4. L'autorité requise ou saisie dans les conditions prévues au paragraphe premier peut accepter la compétence, en lieu et place de l'autorité compétente en application des articles 5 ou 6, si elle considère que tel est l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 9

1. Les autorités des Etats contractants mentionnés à l'article 8, paragraphe 2, si elles considèrent qu'elles sont les mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peuvent

– soit demander à l'autorité compétente de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet Etat, de leur permettre d'exercer la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elles estiment nécessaires,

– soit inviter les parties à présenter une telle demande devant les autorités de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant.

2. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.

3. L'autorité à l'origine de la demande ne peut exercer la compétence en lieu et place de l'autorité de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant que si cette autorité a accepté la demande.

Article 10

1. Sans préjudice des articles 5 à 9, les autorités d'un Etat contractant, dans l'exercice de leur compétence pour connaître d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents d'un enfant résidant habituellement dans un autre Etat contractant, ou en annulation de leur mariage, peuvent prendre, si la loi de leur Etat le permet, des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant,

a) si, au commencement de la procédure, l'un des parents réside habituellement dans cet Etat et que l'un d'eux ait la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant, et

b) si la compétence de ces autorités pour prendre de telles mesures a été acceptée par les parents, ainsi que par toute autre personne ayant la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant et si cette compétence est conforme à l'intérêt supérieur de l'enfant.

2. La compétence prévue au paragraphe premier pour prendre des mesures de protection de l'enfant cesse dès lors que la décision faisant droit ou rejetant la demande en divorce, séparation de corps ou annulation du mariage est devenue définitive ou que la procédure a pris fin pour un autre motif.

Article 11

1. Dans tous les cas d'urgence, les autorités de chaque Etat contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre les mesures de protection nécessaires.

2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 ont pris les mesures exigées par la situation.

3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat non contractant cessent d'avoir effet dans chaque Etat contractant dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre Etat.

Article 12

1. Sous réserve de l'article 7, les autorités d'un Etat contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant, ayant un caractère provisoire et une efficacité territoriale restreinte à cet Etat, pour autant que de telles mesures ne soient pas incompatibles avec celles déjà prises par les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10.

2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 se sont prononcées sur les mesures que pourrait exiger la situation.

3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat non contractant cessent d'avoir effet dans l'Etat contractant où elles ont été prises dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre Etat.

Article 13

1. Les autorités d'un Etat contractant qui sont compétentes selon les articles 5 à 10 pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant doivent s'abstenir de statuer si, lors de l'introduction de la procédure, des mesures correspondantes ont été demandées aux autorités d'un autre Etat contractant alors compétentes en vertu des articles 5 à 10 et sont encore en cours d'examen.

2. La disposition du paragraphe précédent ne s'applique pas si les autorités devant lesquelles la demande de mesures a été initialement présentée ont renoncé à leur compétence.

Article 14

Les mesures prises en application des articles 5 à 10 restent en vigueur dans les limites qui sont les leurs, même lorsqu'un changement des circonstances a fait disparaître l'élément sur lequel était fondée la compétence, tant que les autorités compétentes en vertu de la Convention ne les ont pas modifiées, remplacées ou levées.

CHAPITRE III – LOI APPLICABLE

Article 15

1. Dans l'exercice de la compétence qui leur est attribuée par les dispositions du chapitre II, les autorités des Etats contractants appliquent leur loi.
2. Toutefois, dans la mesure où la protection de la personne ou des biens de l'enfant le requiert, elles peuvent exceptionnellement appliquer ou prendre en considération la loi d'un autre Etat avec lequel la situation présente un lien étroit.
3. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre Etat contractant, la loi de cet autre Etat régit, à partir du moment où le changement est survenu, les conditions d'application des mesures prises dans l'Etat de l'ancienne résidence habituelle.

Article 16

1. L'attribution ou l'extinction de plein droit d'une responsabilité parentale, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant.
2. L'attribution ou l'extinction d'une responsabilité parentale par un accord ou un acte unilatéral, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant au moment où l'accord ou l'acte unilatéral prend effet.
3. La responsabilité parentale existant selon la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant subsiste après le changement de cette résidence habituelle dans un autre Etat.
4. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, l'attribution de plein droit de la responsabilité parentale à une personne qui n'est pas déjà investie de cette responsabilité est régie par la loi de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 17

L'exercice de la responsabilité parentale est régi par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, il est régi par la loi de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 18

La responsabilité parentale prévue à l'article 16 pourra être retirée ou ses conditions d'exercice modifiées par des mesures prises en application de la Convention.

Article 19

1. La validité d'un acte passé entre un tiers et une autre personne qui aurait la qualité de représentant légal selon la loi de l'Etat où l'acte a été passé ne peut être contestée, ni la responsabilité du tiers engagée, pour le seul motif que l'autre personne n'avait pas la qualité de représentant légal en vertu de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre, sauf si le tiers savait ou devait savoir que la responsabilité parentale était régie par cette loi.
2. Le paragraphe précédent ne s'applique que dans le cas où l'acte a été passé entre personnes présentes sur le territoire d'un même Etat.

Article 20

Les dispositions du présent chapitre sont applicables même si la loi qu'elles désignent est celle d'un Etat non contractant.

Article 21

1. Au sens du présent chapitre, le terme « loi » désigne le droit en vigueur dans un Etat, à l'exclusion des règles de conflit de lois.
2. Toutefois, si la loi applicable en vertu de l'article 16 est celle d'un Etat non contractant et que les règles de conflit de cet Etat désignent la loi d'un autre Etat non contractant qui appliquerait sa propre loi, la loi de cet autre Etat est applicable. Si la loi de cet autre Etat non contractant ne se reconnaît pas applicable, la loi applicable est celle désignée par l'article 16.

Article 22

L'application de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre ne peut être écartée que si cette application est manifestement contraire à l'ordre public, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

CHAPITRE IV – RECONNAISSANCE ET EXECUTION

Article 23

1. Les mesures prises par les autorités d'un Etat contractant sont reconnues de plein droit dans les autres Etats contractants.
2. Toutefois, la reconnaissance peut être refusée :
 - a) si la mesure a été prise par une autorité dont la compétence n'était pas fondée sur un chef de compétence prévu au chapitre II ;
 - b) si la mesure a été prise, hors le cas d'urgence, dans le cadre d'une procédure judiciaire ou administrative, sans qu'ait été donnée à l'enfant la possibilité d'être entendu, en violation des principes fondamentaux de procédure de l'Etat requis ;
 - c) à la demande de toute personne prétendant que cette mesure porte atteinte à sa responsabilité parentale, si cette mesure a été prise, hors le cas d'urgence, sans qu'ait été donnée à cette personne la possibilité d'être entendue ;
 - d) si la reconnaissance est manifestement contraire à l'ordre public de l'Etat requis, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant ;
 - e) si la mesure est incompatible avec une mesure prise postérieurement dans l'Etat non contractant de la résidence habituelle de l'enfant, lorsque cette dernière mesure réunit les conditions nécessaires à sa reconnaissance dans l'Etat requis ;
 - f) si la procédure prévue à l'article 33 n'a pas été respectée.

Article 24

Sans préjudice de l'article 23, paragraphe premier, toute personne intéressée peut demander aux autorités compétentes d'un Etat contractant qu'il soit statué sur la reconnaissance ou la non-reconnaissance d'une mesure prise dans un autre Etat contractant. La procédure est régie par la loi de l'Etat requis.

Article 25

L'autorité de l'Etat requis est liée par les constatations de fait sur lesquelles l'autorité de l'Etat qui a pris la mesure a fondé sa compétence.

Article 26

1. Si les mesures prises dans un Etat contractant et qui y sont exécutoires comportent des actes d'exécution dans un autre Etat contractant, elles sont, dans cet autre Etat, déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution, sur requête de toute partie intéressée, selon la procédure prévue par la loi de cet Etat.
2. Chaque Etat contractant applique à la déclaration d'exequatur ou à l'enregistrement une procédure simple et rapide.
3. La déclaration d'exequatur ou l'enregistrement ne peuvent être refusés que pour l'un des motifs prévus à l'article 23, paragraphe 2.

Article 27

Sous réserve de ce qui est nécessaire pour l'application des articles qui précèdent, l'autorité de l'Etat requis ne procédera à aucune révision au fond de la mesure prise.

Article 28

Les mesures prises dans un Etat contractant, qui sont déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution dans un autre Etat contractant, y sont mises à exécution comme si elles avaient été prises par les autorités de cet autre Etat. La mise à exécution des mesures se fait conformément à la loi de l'Etat requis dans les limites qui y sont prévues, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

CHAPITRE V – COOPERATION

Article 29

1. Chaque Etat contractant désigne une Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention.
2. Un Etat fédéral, un Etat dans lequel plusieurs systèmes de droit sont en vigueur ou un Etat ayant des unités territoriales autonomes est libre de désigner plus d'une Autorité centrale et de spécifier l'étendue territoriale ou personnelle de leurs fonctions. L'Etat qui fait usage de cette faculté désigne l'Autorité centrale à laquelle toute communication peut être adressée en vue de sa transmission à l'Autorité centrale compétente au sein de cet Etat.

Article 30

1. Les Autorités centrales doivent coopérer entre elles et promouvoir la coopération entre les autorités compétentes de leur Etat pour réaliser les objectifs de la Convention.
2. Elles prennent, dans le cadre de l'application de la Convention, les dispositions appropriées pour fournir des informations sur leur législation, ainsi que sur les services disponibles dans leur Etat en matière de protection de l'enfant.

Article 31

L'Autorité centrale d'un Etat contractant prend soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes, toutes dispositions appropriées pour :

- a) faciliter les communications et offrir l'assistance prévues aux articles 8 et 9 et au présent chapitre ;

b) faciliter par la médiation, la conciliation ou tout autre mode analogue, des ententes à l'amiable sur la protection de la personne ou des biens de l'enfant, dans les situations auxquelles s'applique la Convention ;

c) aider, sur demande d'une autorité compétente d'un autre Etat contractant, à localiser l'enfant lorsqu'il paraît que celui-ci est présent sur le territoire de l'Etat requis et a besoin de protection.

Article 32

Sur demande motivée de l'Autorité centrale ou d'une autre autorité compétente d'un Etat contractant avec lequel l'enfant a un lien étroit, l'Autorité centrale de l'Etat contractant dans lequel l'enfant a sa résidence habituelle et dans lequel il est présent peut, soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes,

a) fournir un rapport sur la situation de l'enfant ;

b) demander à l'autorité compétente de son Etat d'examiner l'opportunité de prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant.

Article 33

1. Lorsque l'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 envisage le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par *kafala* ou par une institution analogue, et que ce placement ou ce recueil aura lieu dans un autre Etat contractant, elle consulte au préalable l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de ce dernier Etat. Elle lui communique à cet effet un rapport sur l'enfant et les motifs de sa proposition sur le placement ou le recueil.

2. La décision sur le placement ou le recueil ne peut être prise dans l'Etat requérant que si l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de l'Etat requis a approuvé ce placement ou ce recueil, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 34

1. Lorsqu'une mesure de protection est envisagée, les autorités compétentes en vertu de la Convention peuvent, si la situation de l'enfant l'exige, demander à toute autorité d'un autre Etat contractant qui détient des informations utiles pour la protection de l'enfant de les lui communiquer.

2. Chaque Etat contractant pourra déclarer que les demandes prévues au paragraphe premier ne pourront être acheminées que par l'intermédiaire de son Autorité centrale.

Article 35

1. Les autorités compétentes d'un Etat contractant peuvent demander aux autorités d'un autre Etat contractant de prêter leur assistance à la mise en œuvre de mesures de protection prises en application de la Convention, en particulier pour assurer l'exercice effectif d'un droit de visite, ainsi que du droit de maintenir des contacts directs réguliers.

2. Les autorités d'un Etat contractant dans lequel l'enfant n'a pas sa résidence habituelle peuvent, à la demande d'un parent résidant dans cet Etat et souhaitant obtenir ou conserver un droit de visite, recueillir des renseignements ou des preuves et se prononcer sur l'aptitude de ce parent à exercer le droit de visite et sur les conditions dans lesquelles il pourrait l'exercer. L'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite devra, avant de se prononcer, prendre en considération ces renseignements, preuves ou conclusions.

3. Une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite peut suspendre la procédure jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2, notamment lorsqu'elle est saisie d'une demande tendant à modifier ou supprimer le droit de visite conféré par les autorités de l'Etat de l'ancienne résidence habituelle.

4. Cet article n'empêche pas une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 de prendre des mesures provisoires jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2.

Article 36

Dans le cas où l'enfant est exposé à un grave danger, les autorités compétentes de l'Etat contractant dans lequel des mesures de protection de cet enfant ont été prises ou sont en voie de l'être, si elles sont informées du changement de résidence ou de la présence de l'enfant dans un autre Etat, avisent les autorités de cet Etat de ce danger et des mesures prises ou en cours d'examen.

Article 37

Une autorité ne peut demander ou transmettre des informations en application de ce chapitre si elle est d'avis qu'une telle demande ou transmission pourrait mettre en danger la personne ou les biens de l'enfant, ou constituer une menace grave pour la liberté ou la vie d'un membre de sa famille.

Article 38

1. Sans préjudice de la possibilité de réclamer des frais raisonnables correspondant aux services fournis, les Autorités centrales et les autres autorités publiques des Etats contractants supportent leurs frais découlant de l'application des dispositions du présent chapitre.
2. Un Etat contractant peut conclure des accords avec un ou plusieurs autres Etats contractants sur la répartition des frais.

Article 39

Tout Etat contractant pourra conclure avec un ou plusieurs autres Etats contractants des accords en vue de favoriser dans leurs rapports réciproques l'application du présent chapitre. Les Etats qui ont conclu de tels accords en transmettront une copie au dépositaire de la Convention.

CHAPITRE VI – DISPOSITIONS GENERALES

Article 40

1. Les autorités de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant ou de l'Etat contractant où une mesure de protection a été prise peuvent délivrer au titulaire de la responsabilité parentale ou à toute personne à qui est confiée la protection de la personne ou des biens de l'enfant, à sa demande, un certificat indiquant sa qualité et les pouvoirs qui lui sont conférés.
2. La qualité et les pouvoirs indiqués par le certificat sont tenus pour établis, sauf preuve contraire.
3. Chaque Etat contractant désigne les autorités habilitées à établir le certificat.

Article 41

Les données personnelles rassemblées ou transmises conformément à la Convention ne peuvent être utilisées à d'autres fins que celles pour lesquelles elles ont été rassemblées ou transmises.

Article 42

Les autorités auxquelles des informations sont transmises en assurent la confidentialité conformément à la loi de leur Etat.

Article 43

Les documents transmis ou délivrés en application de la Convention sont dispensés de toute légalisation ou de toute formalité analogue.

Article 44

Chaque Etat contractant peut désigner les autorités à qui les demandes prévues aux articles 8, 9 et 33 doivent être envoyées.

Article 45

1. Les désignations mentionnées aux articles 29 et 44 sont communiquées au Bureau Permanent de la Conférence de La Haye de droit international privé.
2. La déclaration mentionnée à l'article 34, paragraphe 2, est faite au depositaire de la Convention.

Article 46

Un Etat contractant dans lequel des systèmes de droit ou des ensembles de règles différents s'appliquent en matière de protection de l'enfant et de ses biens n'est pas tenu d'appliquer les règles de la Convention aux conflits concernant uniquement ces différents systèmes ou ensembles de règles.

Article 47

Au regard d'un Etat dans lequel deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention s'appliquent dans des unités territoriales différentes :

1. toute référence à la résidence habituelle dans cet Etat vise la résidence habituelle dans une unité territoriale ;
2. toute référence à la présence de l'enfant dans cet Etat vise la présence de l'enfant dans une unité territoriale ;
3. toute référence à la situation des biens de l'enfant dans cet Etat vise la situation des biens de l'enfant dans une unité territoriale ;
4. toute référence à l'Etat dont l'enfant possède la nationalité vise l'unité territoriale désignée par la loi de cet Etat ou, en l'absence de règles pertinentes, l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente le lien le plus étroit ;
5. toute référence à l'Etat dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage, vise l'unité territoriale dont une autorité est saisie d'une telle demande ;
6. toute référence à l'Etat avec lequel l'enfant présente un lien étroit vise l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente ce lien ;
7. toute référence à l'Etat où l'enfant a été déplacé ou retenu vise l'unité territoriale dans laquelle l'enfant a été déplacé ou retenu ;
8. toute référence aux organismes ou autorités de cet Etat, autres que les Autorités centrales, vise les organismes ou autorités habilités à agir dans l'unité territoriale concernée ;
9. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'Etat où une mesure a été prise vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle cette mesure a été prise ;
10. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'Etat requis vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle la reconnaissance ou l'exécution est invoquée.

Article 48

Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un Etat comprend deux ou plusieurs unités territoriales dont chacune a son propre système de droit ou un ensemble de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent :

- a) en présence de règles en vigueur dans cet Etat identifiant l'unité territoriale dont la loi est applicable, la loi de cette unité s'applique ;
- b) en l'absence de telles règles, la loi de l'unité territoriale définie selon les dispositions de l'article 47 s'applique.

Article 49

Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un Etat comprend deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles applicables à des catégories différentes de personnes pour les questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent :

- a) en présence de règles en vigueur dans cet Etat identifiant laquelle de ces lois est applicable, cette loi s'applique ;
- b) en l'absence de telles règles, la loi du système ou de l'ensemble de règles avec lequel l'enfant présente le lien le plus étroit s'applique.

Article 50

La présente Convention n'affecte pas la *Convention du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants*, dans les relations entre les Parties aux deux Conventions. Rien n'empêche cependant que des dispositions de la présente Convention soient invoquées pour obtenir le retour d'un enfant qui a été déplacé ou retenu illicitement, ou pour organiser le droit de visite.

Article 51

Dans les rapports entre les Etats contractants, la présente Convention remplace la *Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs* et la *Convention pour régler la tutelle des mineurs*, signée à La Haye le 12 juin 1902, sans préjudice de la reconnaissance des mesures prises selon la Convention du 5 octobre 1961 précitée.

Article 52

1. La Convention ne déroge pas aux instruments internationaux auxquels des Etats contractants sont Parties et qui contiennent des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention, à moins qu'une déclaration contraire ne soit faite par les Etats liés par de tels instruments.
2. La Convention n'affecte pas la possibilité pour un ou plusieurs Etats contractants de conclure des accords qui contiennent, en ce qui concerne les enfants habituellement résidents dans l'un des Etats Parties à de tels accords, des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention.
3. Les accords à conclure par un ou plusieurs Etats contractants sur des matières réglées par la présente Convention n'affectent pas, dans les rapports de ces Etats avec les autres Etats contractants, l'application des dispositions de la présente Convention.
4. Les paragraphes précédents s'appliquent également aux lois uniformes reposant sur l'existence entre les Etats concernés de liens spéciaux, notamment de nature régionale.

Article 53

1. La Convention ne s'applique qu'aux mesures prises dans un Etat après l'entrée en vigueur de la Convention pour cet Etat.
2. La Convention s'applique à la reconnaissance et à l'exécution des mesures prises après son entrée en vigueur dans les rapports entre l'Etat où les mesures ont été prises et l'Etat requis.

Article 54

1. Toute communication à l'Autorité centrale ou à toute autre autorité d'un Etat contractant est adressée dans la langue originale et accompagnée d'une traduction dans la langue officielle ou l'une des langues officielles de cet Etat ou, lorsque cette traduction est difficilement réalisable, d'une traduction en français ou en anglais.
2. Toutefois, un Etat contractant pourra, en faisant la réserve prévue à l'article 60, s'opposer à l'utilisation soit du français, soit de l'anglais.

Article 55

1. Un Etat contractant pourra, conformément à l'article 60 :

- a) réserver la compétence de ses autorités pour prendre des mesures tendant à la protection des biens d'un enfant situés sur son territoire ;
 - b) se réserver de ne pas reconnaître une responsabilité parentale ou une mesure qui serait incompatible avec une mesure prise par ses autorités par rapport à ces biens.
2. La réserve pourra être restreinte à certaines catégories de biens.

Article 56

Le Secrétaire général de la Conférence de La Haye de droit international privé convoque périodiquement une Commission spéciale afin d'examiner le fonctionnement pratique de la Convention.

CHAPITRE VII – CLAUSES FINALES

Article 57

1. La Convention est ouverte à la signature des Etats qui étaient Membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de sa Dix-huitième session.
2. Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée et les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume des Pays-Bas, dépositaire de la Convention.

Article 58

1. Tout autre Etat pourra adhérer à la Convention après son entrée en vigueur en vertu de l'article 61, paragraphe 1.
2. L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du dépositaire.
3. L'adhésion n'aura d'effet que dans les rapports entre l'Etat adhérent et les Etats contractants qui n'auront pas élevé d'objection à son encontre dans les six mois après la réception de la notification prévue à l'article 63, lettre b). Une telle objection pourra également être élevée par tout Etat au moment d'une ratification, acceptation ou approbation de la Convention, ultérieure à l'adhésion. Ces objections seront notifiées au dépositaire.

Article 59

1. Un Etat qui comprend deux ou plusieurs unités territoriales dans lesquelles des systèmes de droit différents s'appliquent aux matières régies par la présente Convention pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer que la Convention s'appliquera à toutes ses unités territoriales ou seulement à l'une ou à plusieurs d'entre elles, et pourra à tout moment modifier cette déclaration en faisant une nouvelle déclaration.
2. Ces déclarations seront notifiées au dépositaire et indiqueront expressément les unités territoriales auxquelles la Convention s'applique.
3. Si un Etat ne fait pas de déclaration en vertu du présent article, la Convention s'appliquera à l'ensemble du territoire de cet Etat.

Article 60

1. Tout Etat contractant pourra, au plus tard au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, ou au moment d'une déclaration faite en vertu de l'article 59, faire soit

l'une, soit les deux réserves prévues aux articles 54, paragraphe 2, et 55. Aucune autre réserve ne sera admise.

2. Tout Etat pourra, à tout moment, retirer une réserve qu'il aura faite. Ce retrait sera notifié au dépositaire.

3. L'effet de la réserve cessera le premier jour du troisième mois du calendrier après la notification mentionnée au paragraphe précédent.

Article 61

1. La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation prévu par l'article 57.

2. Par la suite, la Convention entrera en vigueur :

a) pour chaque Etat ratifiant, acceptant ou approuvant postérieurement, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion ;

b) pour chaque Etat adhérent, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après l'expiration du délai de six mois prévu à l'article 58, paragraphe 3 ;

c) pour les unités territoriales auxquelles la Convention a été étendue conformément à l'article 59, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la notification visée dans cet article.

Article 62

1. Tout Etat Partie à la Convention pourra dénoncer celle-ci par une notification adressée par écrit au dépositaire. La dénonciation pourra se limiter à certaines unités territoriales auxquelles s'applique la Convention.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le dépositaire. Lorsqu'une période plus longue pour la prise d'effet de la dénonciation est spécifiée dans la notification, la dénonciation prendra effet à l'expiration de la période en question.

Article 63

Le dépositaire notifiera aux Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé, ainsi qu'aux Etats qui auront adhéré conformément aux dispositions de l'article 58 :

a) les signatures, ratifications, acceptations et approbations visées à l'article 57 ;

b) les adhésions et les objections aux adhésions visées à l'article 58 ;

c) la date à laquelle la Convention entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 61 ;

d) les déclarations mentionnées aux articles 34, paragraphe 2, et 59 ;

e) les accords mentionnés à l'article 39 ;

f) les réserves visées aux articles 54, paragraphe 2, et 55 et le retrait des réserves prévu à l'article 60, paragraphe 2 ;

g) les dénonciations visées à l'article 62.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

Fait à La Haye, le 19 octobre 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et dont une copie certifiée conforme sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de la Dix-huitième session.